

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2023-737
Den 9. marts 2023

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 21. marts 2023

SAMLENOTAT

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. marts 2023 (udkast til konklusioner).	2
2. Relationerne mellem EU og Storbritannien.....	4
3. Det europæiske semester.....	7
4. Den landespecifikke retsstatsdialog.....	9

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. marts 2023 (udkast til konklusioner)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023 forventes udkast til konklusioner for møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. marts præsenteret og drøftet. Udkastet til konklusioner foreligger endnu ikke. Indtil videre er det dog forventningen, at der på topmødet vil være en drøftelse af Ukraine, økonomi og energi. Derudover forventes det svenske EU-formandskab og EU-Kommissionen at gøre status for implementering af Det Europæiske Råds konklusioner på migration fra det ekstraordinære møde d. 9. februar 2023.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. marts 2023. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023 forventes udkast til konklusioner for møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. marts præsenteret og drøftet. Udkastet til konklusioner foreligger endnu ikke. Indtil videre er det dog forventningen, at der på topmødet vil være en drøftelse af Ukraine, økonomi og energi. Derudover forventes EU-formandskabet og EU-Kommissionen at gøre status for implementering af konklusionerne om migration fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd d. 9. februar 2023.

Drøftelsen af Ukraine vil afhænge af udviklingen, men vil blandt andet kunne fokusere på EU's fortsatte støtte til Ukraine, sanktioner samt på krigens afledte effekter.

Derudover forventes en bred drøftelse af økonomi, herunder af EU's konkurrenceevne, det indre marked, handelspolitik og industripolitik. Drøftelsen af konkurrenceevne og industripolitik forventes at tage udgangspunkt i EU-Kommissionens meddelelse af 1. februar, ”*En industriplan for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder*”, med fokus på konkrete tiltag og vil forventeligt ligge i forlængelse af den strategiske drøftelse på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd i februar. EU-Kommissionen forventes forud for topmødet 23.-24. marts at fremlægge to forslag til retsakter, der skal udmønte centrale dele af industriplanen. Det drejer sig om *Net Zero Industry Act* og *Critical Raw Materials Act*, der således også forventes at danne grundlag for drøftelserne.

Derudover er der lagt op til en drøftelse af reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer (Stabilitets- og Vækstpagten) samt af det Europæiske Semester. Rådet (økonomi og finans) forventes d. 14. marts, forud for mødet i Det Europæiske Råd, at vedtage rådskonklusioner om en reform af de finanspolitiske og økonomiske rammer, hvilket forventes at danne grundlag for stats- og regeringschefernes drøftelser. Der henvises i øvrigt til Økonomiministeriets samlenotat om rådsmødet (økonomi og finans) d. 14. marts vedr. de aktuelle drøftelser i Rådet. Det Europæiske Semester er et fast tilbagevendende emne på forårsmøderne i Det Europæiske Råd. Der forventes således på topmødet som en del af det Europæiske Semester en drøftelse af de overordnede økonomiske-politiske retningslinjer til EU-landene som helhed samt endossering af de

økonomiske-politiske anbefalinger til euroområdet. Den generelle økonomiske situation forventes drøftet på eurotopmødet i forlængelse af mødet i Det Europæiske Råd.

Derudover forventes en drøftelse af energi. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i implementering af Det Europæiske Råds tidligere konklusioner med henblik på forberedelse af næste fyringssæson og længere frem.

Endelig er der lagt op til en orientering fra EU-formandskabet og EU-Kommissionen om status for implementering af konklusionerne om migration fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd d. 9. februar 2023.

Det må forventes, at dagsordenen vil blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til konklusioner for møde i Det Europæiske Råd den 23.- 24. marts 2023 forventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at mødet i Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til konklusionerne, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Der er tale om en vigtig drøftelse af udkastet til konklusioner for Det Europæiske Råd, som finder sted få dage før topmødets afholdelse. Fra dansk side vil man arbejde for at fremme danske synspunkter i forhold til den kendte dagsorden.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Relationerne mellem EU og Storbritannien

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat (ændringer er markeret i marginen)

1. Resumé

På rådsmødet for almindelige anliggender d. 21. marts 2023 forventes Kommissionen at gøre status på behandlingen af den politiske principaftale ("Windsor Framework") om implementeringen af Nordirlandsprotokollen, der blev indgået mellem Storbritannien og EU den 27. februar i år. Det vurderes, at aftalen vil være et betydeligt fremskridt i forholdet mellem Storbritannien og EU, herunder også for udvidet samarbejde på områder dækket af Handels- og Samarbejdsaftalen. Aftalen mellem EU og Storbritannien er endnu ikke godkendt. I Storbritannien afventer den bl.a. reaktionen i Nordirland.

2. Baggrund

EU og Storbritannien indgik d. 27. februar 2023 en politisk principaftale ("Windsor Framework") om implementeringen af Nordirlandsprotokollen, som længe har været et udestående i EU-Storbritannien-forholdet. Aftalen dækker blandt andet over varehandel, herunder told og sundheds- og plantesundhedsstandarder (SPS), medicin samt moms og afgifter. Aftalen indfører også "Stormont Brake", som er en nødbremse for det nordirske parlament, når EU-lovgivning, der falder under Nordirlandsprotokollen, opdateres eller erstattes. Aftalen mellem EU og Storbritannien er endnu ikke godkendt i hverken London eller Bruxelles. I Storbritannien afventer den bl.a. reaktionen i Nordirland.

Uenigheden om Nordirlandsprotokollen har været en hindring for udviklingen af det overordnede forhold mellem EU og Storbritannien. Forholdet nåede et lavpunkt i juni 2022, hvor den britiske regering introducerede et lovforslag i det britiske parlament, der vil give regeringen ret til ensidigt at sætte Nordirlandsprotokollen helt eller delvist ud af kraft. Premierminister Sunak har efter aftalen meldt ud, at lovforslaget om Nordirlandsprotokollen bortfalder.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes Kommissionen at redegøre for og gøre status på behandlingen af den politiske principaftale ("Windsor Framework") om implementeringen af Nordirlandsprotokollen.

Principaftalen sikrer en bedre beskyttelse af det indre marked og sikrer enklere implementering af Nordirlandsprotokollen. Dertil sikres Nordirlands plads i Storbritanniens indre marked samtidig med, at aftalen betrykker de nordirske unionister vha. nødbremsen "Stormont Brake".

Det svenske formandskab har givet udtryk for, at fokus i første række vil være på to rådsbeslutninger om blandt andet modifikation af Nordirlandsprotokollen, idet disse rådsbeslutninger skal være på plads inden møde i Det Blandede Udvalg mellem EU og Storbritannien, der ventes at finde sted før 25-året for Langfredagsaftalen den 10. april.

Kommissionen har også fremsat forslag til nye forordninger om hhv. SPS-forhold og human medicin i Nordirland samt til ændring af forordning om toldkontingenter. Disse skal behandles i almindelig lovgivningsprocedure med Europa-Parlamentet.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har generelt støttet Kommissionens tilgang til forhandlingerne i forhold til Storbritannien med vægt på opretholdelse af en fælles EU-linje og fuld implementering af de forpligtelser, som Storbritannien har påtaget sig.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Aftalen mellem EU og Storbritannien af 27. februar har overordnet tre resultater, såfremt den korrekt implementeres. Først og fremmest vil det indre marked beskyttes bedre. Dernæst vil forholdet mellem EU og Storbritannien kunne udbygges, som kan lede til yderligere samarbejde, herunder relateret til Handels- og Samarbejdsaftalen samt udenrigs- og sikkerhedspolitik. Endeligt kan det være med til at sikre freden i et medlems- og naboland, ved at cementere Langfredagsaftalen og freden i Nordirland. Aftalen er således et skridt i den rigtige retning, og samtidig fortsætter implementeringen af Handels- og Samarbejdsaftalen.

8. Høring

Windsor-aftalen har ikke været høring. Kommissionens forslag til EU's forhandlingsmandat for Handels- og Samarbejdsaftalen blev sendt i høring den 6. februar 2020, og høringssvarene blev efterfølgende inkluderet i et revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget til forhandlingsmandat, der blev oversendt til Europaudvalget den 19. februar 2020.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Windsor-aftalen er på foreløbig basis blevet altovervejende positivt modtaget. Der forventes at være opbakning blandt medlemslande til Kommissionens tilgang til videre proces fsva. aftalen og fremadrettet i forholdet med Storbritannien. Medlemslandene forventes at udvise interesse for et øget samarbejde med Storbritannien, så snart aftalen er faldet på plads, herunder særligt på energi og sikkerhed.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det positivt, at der nu er indgået en aftale om implementeringen af Nordirlandsprotokollen. Danmark har arbejdet for en effektiv gennemførelse af aftalegrundlaget mellem EU og Storbritannien med fokus på korrekt og rettidig udmøntning af de indeholdte bestemmelser samt etablering af stærke mekanismer til at sikre fair konkurrencevilkår i praksis. Regeringen støtter, at Kommissionen har indgået Windsor-aftalen for at sikre britisk efterlevelse af Nordirlandsprotokollen. Fra dansk side bakkes der op om Kommissionens tilgang fsva. videre proces relateret til aftalen.

Aftalen vil være et betydeligt fremskridt i forholdet mellem Storbritannien og EU, herunder åbne for øget samarbejde med Storbritannien. Et bedre forhold mellem EU og Storbritannien vil også være vigtigt i forholdet til tredjelande og for sammenholdet blandt de vestlige lande, hvilket ikke mindst vil være af betydning i lyset af krigen i Ukraine.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forholdet mellem EU og Storbritannien blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. januar 2023 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (almindelige anliggender) den 6. februar 2023.

Den overordnede danske tilgang til forhandlingerne om det fremtidige forhold blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 6. februar 2020. Der blev forelagt forhandlingsoplæg vedr. Udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver den 21. april 2017.

3. Det europæiske semester

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet ventes på rådsmødet (almindelige anliggender) at præsentere den årlige synteserapport om det europæiske semester for 2023 samt at informere om det opdaterede roadmap for arbejdet med det europæiske semester i 2023. Udkast til synteserapport foreligger endnu ikke. Rådet (almindelige anliggender) forventes herudover at viderebringe anbefalinger til euroområdet som helhed til Det Europæiske Råd.

2. Baggrund

Det svenske formandskab ventes på rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023 at præsentere den årlige synteserapport om det europæiske semester 2023 på baggrund af Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst for 2023 (Annual Sustainable Growth Survey - ASGS), som udgør startskuddet til det europæiske semester.

Undersøgelsen for bæredygtig vækst for 2023 blev præsenteret den 22. november 2022. I undersøgelsen fastsættes prioriteterne for det økonomisk-politiske arbejde i EU i 2023, der som tidligere år er: 1) bæredygtighed, 2) produktivitet, 3) social retfærdighed og 4) makroøkonomisk stabilitet.

3. Formål og indhold

Formandskabet vil sammenfatte drøftelserne af Kommissionens undersøgelse for bæredygtig vækst for 2023 fra de forskellige rådsformationer i en synteserapport, som ventes forelagt for Rådet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023. Synteserapporten indgår i grundlaget for drøftelserne i Det Europæiske Råd den 23. - 24. marts 2023. Udkast til formandskabets synteserapport foreligger endnu ikke.

Derudover forventes formandskabet at informere om det opdaterede roadmap for det europæiske semester samt at viderebringe anbefalinger for euroområdet som helhed til Det Europæiske Råd.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det europæiske semester og landenes implementering af national økonomisk politik vil kunne have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det bidrager til at understøtte bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU-landene.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabets synteserapport foreligger endnu ikke, men den forventes at modtage bred opbakning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at tage formandskabets synteserapport, der sammenfatter drøftelserne af den årlige undersøgelse for bæredygtig vækst for 2023 i en række forskellige rådsformationer, til efterretning.

Fra dansk side støtter man generelt et effektivt europæisk semester, der fokuserer på at sikre sunde europæiske økonomier med høj beskæftigelse, bæredygtig vækst og økonomiske strukturer, der er stabile og robuste overfor svage konjunkturer og kriser, som især har store konsekvenser for de svagest stillede grupper i samfundet.

Fra dansk side kan man generelt støtte prioriteterne i *undersøgelsen for bæredygtig vækst*, herunder undersøgelsens fokus på grøn omstilling. Danmark støtter også det fortsatte fokus på produktivitet og makroøkonomisk stabilitet, da sunde økonomier og offentlige finanser er afgørende for at undgå kriser og en forudsætning for at kunne prioritere bl.a. grøn omstilling, velfærd og sikkerhed.

Fra dansk side noterer man sig *euroanbefalingerne*, som alene vedtages af eurolandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Synteserapporten for 2023 og det opdaterede roadmap har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Der henvises til samlenotat om Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst 2023 og udkast til anbefalinger for euroområdet som helhed for 2023 oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. december 2022 forud for GAC den 13. december 2022.

Der henvises til samlenotat om anbefalinger for euroområdet som helhed for 2023 oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. januar 2023 forud for ECOFIN den 17. januar 2023.

4. Den landespecifikke retsstatsdialog

KOM (2022) 0500

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens årlige retsstatsrapport, som blev offentliggjort i juli 2022. Det drejer sig om hhv. Slovakiet, Finland, Belgien, Bulgarien og Tjekkiet. Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne. Efterfølgende vil der være mulighed for, at medlemslandene kan stille spørgsmål til de enkelte landekapitler, som de pågældende fem medlemslande vil kunne besvare. Fra dansk side støtter man Kommissionens indsats for at øge monitoreringen af retsstatsforholdene i medlemslandene. Danmark bakker ligeledes op om, at den årlige retsstatsdialog suppleres af landespecifikke drøftelser på baggrund af Kommissionens retsstatsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 13. juli 2022 sin tredje årlige retsstatsrapport. Rapporten redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU og særskilt i de enkelte medlemslande.

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemslande lagde Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemslande for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemslandene.

Rapporten baserer sig på skriftlige bidrag fra medlemslandene samt på anerkendte kilder såsom Venedig-Kommissionen og GRECO. Derudover har Kommissionen gennemført landebesøg under udarbejdelsen af rapporten, som har fundet sted virtuelt grundet COVID-19-situationen. Rapporten for 2022 indeholdt for første gang konkrete, landespecifikke anbefalinger til at forbedre retsstatstilstanden.

Rapporten udgør et solidt grundlag for at vurdere retsstatssituationen på tværs af EU. Samtidig tilvejebringer rapporten grundlaget for Rådets årlige dialog om retsstatsprincippet, som indebærer først en horisontal drøftelse af retsstatssituationen i EU og dernæst en eller flere landespecifikke drøftelser. Årets horisontale drøftelse blev gennemført på rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. september 2022, mens der på rådsmødet (almindelige anliggender) den 13. december 2022 blev afholdt en landespecifik drøftelse. På nuværende tidspunkt er der blevet gennemført landespecifikke drøftelser af 25 medlemslande, og dermed vil samtlige medlemslande have været "under luppen" efter rådsmødet den 21. marts 2023, og man starter derfor forfra.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. marts 2023 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens retsstatsrapport (Slovakiet, Finland, Belgien, Bulgarien og Tjekkiet). Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne. Der vil efterfølgende være mulighed for, at medlemslandene kan engagere sig i dialogen om de enkelte landekapitler og stille spørgsmål til de pågældende medlemslande.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemslande.

Enkelte lande har modsat været mere kritiske over for Kommissionens øgede monitorering.

Der forventes samlet set opbakning til Kommissionens rapport samt det svenske formandskabs initiativ om at fortsætte retsstatsdialogen på baggrund af rapporten efter samme metode som under de seneste formandskaber.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemslande, inkl. det indre marked. Regeringen bakker derfor varmt op om Kommissionens initiativ om løbende at monitorere og drøfte efterlevelsen af retsstatsprincippet.

Retsstatsrapporten er et nyttigt redskab til at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende er vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at Kommissionens retsstatsrapport og retsstatsdialogen i Rådet er et nyttigt supplement til artikel 7-procedurerne, EU-Domstolens virke og retsstatsmekanismen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.